

kliče proti vetru: „Zakaj mi ti, zlobni veter, jemlješ zelenje, prelepo listje, ki je lepšalo moj vrh, mojo glavo? Pusti, oj pusti mi to lepo mladostno obleko! „A veter mu odgovarja: „Čemu toga, zakaj se žalostiš? Poganjalo si lepo listje in cvetje, rojevalo si sladki sad, storilo svojo dolžnost. Ne boj se častitljivec starosti, ta ti bodi v ponos!“ V imenu vseh Vaših častilcev kličem sklepaje svoje poročilo: „Bog dodeli Vam še toliko let, da praznujemo še jedno 25letnico, povečaj Božji blagoslov Vaši rodovini in hiši!“ V imenu slovenskega naroda pa izražam še željo: „Bog nam daj obilo tako zavednih kmetov — narodnjakov, kakor je Miha Vizjak!“ Streljak.

IZ GOTOVELJ. (Sadjereja.) V nedeljo, t. j. 13. vinotoka, se nam je oznanilo od občinskega urada, da bo imel v naše vasi ravno tisti dan, po popoldanskej službi božji, naš velezaslužni rojak gosp. Tomaž Grah, učitelj v St. Juriji na juž. žel.; nauk v sadjereji. Naj mi bo toraj dovoljeno ta poduk vsaj površno opisati. Brž ko je ljudstvo iz cerkve razšlo, zbralo se je nepričakovano število vrlih kmetov, mladeničev in drugih prijateljev sadjereje v prostorih gostilne J. Kopriva. Po kratkem razgovoru pričela se je šola. G. učitelj nam je pravil, kako blizo je že strašna uničevalka vinske trte, namreč trtna uš. Zasedili so jo že bojé v Mariborskej vinorejskej šoli in ne davno tudi v Šmariji pri Jelšah; pa ako se tej nadlogi pridruži še peronospora ali strupena rosa, ki je letos tako strahovito pri nas gospodarila, se je pač bati, da ni dolgo do časa, ko bomo morali tudi mi vse vinograde izrjavati. O ameriških trtah, katere se trtnej uši ustavljajo, so pa tudi še vinorejci različnih misli. Opomnil nas je g. učitelj toraj, poprijeti se tembolj umne sadjereje, katera nam bo tako rekoč nadomestovala vinorejo; kajti sadje, ako je lepo, se prav lahko proda, porabi za na mizo, napravi se iz njega dobra in zdrava pijača, ali se posuši, ter nas v slabih letinah varuje — lakote. Razlagal nam je prav po domače v lahko umevnem govoru, kakšne vrste sadje naj gojimo. Najbolj priporočevanja vredna vrsta jablan je baje tako imenovana laška trdika, ker njeni sad se lahko dolgo hrani, najlezje proda, ali pa porabi vsled njene velike sočnosti v izvrstno tolkljo. Svetovati je tudi: zlata parmena, štajarski mašancelj, sevniška voščenska in druge. Sad omenjenih in še več vrst jablan je g. učitelj seboj prinesel, da smo ga ogledali in pokusili. Temu sledil je poduk o sajenji dreves. Izkoplje se precej široka, kakor tudi globoka, okrogla jama; če se sadi spomladi, treba je skopati jame že jeseni, da zemlja čez zimo dobro prezebe. Zdaj je treba pripraviti drevesa. Gosp. učitelj prinesel je seboj tri drevesa, in te je

před nami na koreninah okrajšal, to pa tako, da so vse zarezane na koreninah navzdol obrjene. Tukaj nam je govoril o važnosti in gnojenji korenin. Kadar je tedaj drevo tako pripravljeno, se v dno jame nekoliko komposta ali čete tega ni. družega gnoja dene, ki se naj dobro stlači. Vrh gnoja naj se nasuje nekaj prsti, da gnoj drevesnih koreninic ne užge. Pritrdi naj se sredi jame kol, ki sme biti le do drevesnih vejic visok. H kolu postavi se drevo, zavoljo pekočih solnčnih žarkov navadno na polnočno stran. Opomniti pa je, naj se ne sadi pregloboko, temveč v ravno tistej globočini, kakor je poprej rastlo; da se pa to doseže, svetovati je eno palico čez jamo položiti ob katerej se pri devesu lahko površina zemlje zmeri. Tako v jamo postavljenemu drevesu morajo se korenine lepo razvrstiti ter polagoma z rahlo prstjo zasipati; med tem pa drevo večkrat potresti, da se zemlja lepo med korenine zasuje. Dobro je tudi, preden se popolnoma zagrebe; okoli drevesa z vodo politi, da se zemlja tem bolj zleže. Z nogo teptati ali kako drugače zaphati pa le nikoli nikdar. Povedano nam je bilo, kako se drevo najbolje h kolu priveže in pred raznimi živali najceneje zavaruje. Pod vodstvom vnetega g. učitelja šli smo potem zgoraj omenjena tri drevesa saditi in sicer v tri najbolj očitna in za to najbolj pripravne prostore na vasi. A žal, da smo vkljub silnemu dežju zamogli sajenje le na enem mestu zgotoviti; druga dva so pa takoj v ponedeljek nekateri fantje zasadili. Slednjič bila je še v pozno noč v gostilnej J. Kopriva prosta zabava. Tako nam je le prehitro pretekel čas vesele šole. G. učitelju izrekam na tem mestu za njegov neumornljivi trud svoje rojake podučiti, v imenu vseh stoterno hvalo! Dal Bog, da se zopet v spomladi pri obrezovanji ter cepljenji dreves vidimo; prosimo toraj — na svidanje! Nam vsem pa veljajo besede g. učitelja: „Začnite in ne odlašajte“, ter besede pesnika:

Hruške, jabolane in druge cepé
Cepi v mladosti za stare zobé.

Domoljub Gotoveljski.

Raznoterosti.

(Na razstavi) kmetijskih izdelkov, katero je priredila Švica v tem letu, videli so hlebček sira, ki se mu rajta 170—180 let. V Švici je namreč navada, da odločijo otroku, kedar se narodi, hlebček sira in ga ohranijo potlej do smrti otroka. Kedar se izvršijo za njim pogrebni obredi, gredó pogrebeci domov ter dobi vsaki po kosček tistega sira. Ako je bil torej uni hlebček v resnici tako star, bili so pač pozabili na-nj, ko so pokopali lastnika.

mladi in stari Madjari na to, naj se pusti L. Kossuthu pravica ogerskega državljana, da si biva že veliko let na tuji zemlji. Za vlado je to sitno, a skorej ni dvoma, da jim vstreže. — V Vadovicah, v Galiciji, vrši se sedaj sodba zoper 65 mož, iz velike večine so sami judje; krivi pa so velicih goljuhij nasproti ljudem, ki so jih zapeljali, da so se izselili v Ameriko. Na tožnji klopi je celo nek c. kr. okr. glavvar in več žendarjev. Za juda pač ni vrat, da ne vleze skozi nje!

Vnanje države. Pri sv. meši papeža Leona XIII. je bilo zadnje soboto 1200 francoskih delalcev. Ko so sv. Oče potem šli blagoslovljaje skozi njih vrste, klicali so delalci: Živio papež in kralj! — Iz Italije selijo se ljudje vsako leto v večjem številu v Ameriko; to je žalostno znamenje siromaštva, ki si ga tudi vlada ne prikriva več, ali pomoči še ne pozna nobene. — Novi francoski drž. zbor si je izvolil za predsednika Floqueta; le-ta je bil svoje dni že večkrat minister, odkar imajo Francozje republiko. V sedanjem zboru se bojda nič ne spremeni drž. ustava in tudi država ne loči se od cerkve. — Sedanja vlada v Angliji dobiva strah pred volitvami, ki se vrše prihodnje leto, kajti lahko se izgodi, da dobi stranka Gladstona večino in tedaj bije sedanji vladi zadnja ura. Za katol. Irce bilo bi pač to veselo, kajti Gladstone je za to, da dobi irsko ljudstvo že vendar enkrat vsaj nekaj svojih pravic. — Nemški cesar se je vrnil v Berlin in sedaj utegnemo izvedeti, kaj da je cesar dosegel na svojem dolgem potovanju. Po naših mislih ne bode to veliko. Da ne sme še dalje živina se vpeljevati iz sosednjih držav v Nemčijo, na to sili vlado skrb za zdravje domače živine. Tako trdi minister Bötticher, drugi pa imajo o tej prepovedi druge misli. — Podoba je, da se srdi Rusija zadnje čase zopet na naše cesarstvo in sicer za voljo Bolgarije. Rusom se dozdeva, da Avstrija podpira princa Koburškega v oni nesrečni deželi ali mu daje vsaj potuho. No v tem menimo, da pač ne dela Avstrija posebno velikih reči. — V Srbiji se povrača polagoma trezniše mišljenje in za to so ondi bolj prijazni Avstriji, kakor so bili doslej; po vsej pravici, kajti Avstrija je bila in ostane vselej prijateljica tej mladi kraljevini. Kralj Aleksander ne sme k svoji materi, kraljici Nataliji drugače, kakor če mu to dovoli Ristić in le-ta ne sme tega, dokler ne vpraša Milana, naj je ta tudi Bog zna, kje. To je čudno življenje! — Turški sultan je bojda jako vesel, da ga je nemški cesar obiskal, ali k zavezi Nemčije, Avstrije in Italije ne pristopi Turčija, temveč si obdrži še za naprej proste roke. — Egiptu, v nižji Afriki, preostane vladi prihodnje leto v kasah 4¹/₂ milj. Srečna dežela! — V Braziliji, v južni Ameriki, vzdignil se

je general da Fonseca v glavnem mestu zoper cesarja don Pedro ter je vsklical republiko pod imenom: „združene države Brazilije“. Cesarja in njegovo rodbino pa so spremili na ladijo, naj ga popelje v Evropo. Fonseca dela po naročilu freimauerjev in upamo, da prejme kedaj tudi od njih plačilo, ki mu pristojta.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Dalje.)

Marca l. 1548. je umrl župnik Pankracij Feldner in sledil mu je

23. Peter Lubše. Rodom Braslovčan bil je od Lavantinskega škofa Lenarta posvečen na kvaterno soboto: „Intret“ l. 1516. v subdijakona, v soboto: „Sicientes“ t. l. v dijakona, na veliko soboto t. l. pa v mešnika.¹⁾ L. 1531. je bil kaplan bratovščine presv. rešnj. Telesa in naše ljube Gospe v Ptuj ter je vladi poročal, da je ova bratovščina imela podložnike v Ptuj, Polički vesi, pri sv. Lovrenci na Dravskem polji, na Pohorju, v Žamajcih, Jirševcih in pri Turnišah.²⁾ L. 1541. je postal beneficijat pri altarji sv. Andraša, l. 1548. pa župnik v Ptuj.

Kot tak je naveden v listini od dne 16. maja l. 1550. Ž njo javlja, da je za župnijo sv. Lovrenca v slov. gor., katera je bila vsled smrti župnika Andreja Vorsteterja³⁾ izpraznjena, prezentiral Martin Kraliča, duhovnika Zagrebške škofije. Podpisan je: „Petrus Lubse, parochialis eccleie s. Osbaldi, Martiris, oppidi Pettau rector sive plebanus.“⁴⁾ Po tem takem stanoval je tudi on pri sv. Ožbaldu zunaj mesta. Župnikoval je najbrž do l. 1561.

Vedno rastoči protestantizem delal je tudi Solnograškemu nadškofu Ernestu, da si ni bil duhovnik,⁵⁾ velike skrbi. Zato je 13. nov. leta 1548 sklical cerkven zbor v Solnograd. Vdeležili so se ga Janez, škof Sekovski, Filip, škof Lavantinski, Amand, opat Admontski, Janez Fein, višji dijakon na gornjem in spodnjem Stajarskem in več drugih. Obravnavali so takratne žalostne razmere ter se posvetovali, kako bi se dala splošnja popačenost, osobito pri duhovščini

¹⁾ Zapisnik ordinacij Lav. škofije.

²⁾ Deželni arhiv v Gradcu.

³⁾ Andrej Vorsteter, rodom Ptujčan je bil od Lavantinskega škofa Lenarta posvečen v soboto: „Veni et ostende“ l. 1511. v subdijakona, v soboto: „Intret“ l. 1512. v dijakona, v soboto: „Sicientes“ t. l. pa v mešnika. Potreben „titulum mensae“ mu je dal župnik Ptujski, Jak. Radkerspurger. Pri sv. Lovrencu v slov. gor., kjer je že čez 20 let župnikoval, dogotovil je sedanjo, v gotičkem slogu zidano cerkev, katero sta bila njegova prednika Reher Urban in Montanus Matej staviti začela.

⁴⁾ Izvirna listina na pergamenteu v knezošk. arhivu v Mariboru.

⁵⁾ Muchar, VIII., 530.